

ЦИФРОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ НА РАБОТНАТА СИЛА – ПРИОРИТЕТ НА НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА „ЦИФРОВА БЪЛГАРИЯ 2025“

Елка Сярова¹
e-mail: e_pirimova@yahoo.com

Резюме

Основна цел на настоящето изследване е да се извърши анализ на определена съвкупност от проблеми и да се изведат възможности за достигане на поставената в Националната програма „Цифрова България 2025“ приоритетна цел за повишаване на цифровите компетентности, в трите ѝ основни направления. По-конкретно задачите се свеждат до изследване на проблеми в областта на модернизирани на образованието в областта на ИКТ; подобряване на качествените характеристики на работната сила в контекста на ИКТ; увеличаване на висококвалифицираните специалисти в областта на ИКТ в България. Съпоставят се особеностите в динамиката на подбрана съвкупност от показатели в България и Европейския съюз (като цяло) през периода 2007 – 2019 г. Достига се до извод за наличен добър потенциал, който може да се оползотвори в по-голяма степен на основата на привеждане в действие на заложените мерки и през следващите години. В изследването се прилагат методите и средствата на емпиричния дескриптивен и сравнителния анализ.

Ключови думи: дигитална трансформация, работна сила, дигитални компетентности и умения

JEL: J01, J21, J24

Увод

През последните десетилетия протича дигитална трансформация и се интензифицира внедряването на новите информационно-комуникационни технологии (ИКТ) на всички нива на обществения и икономически живот. Това създава, от една страна, нови възможности за разгръщане на производствения потенциал на националните икономики, но от друга страна, ни изправя пред необходимостта от непрестанно актуализиране на нагласите, политиките и регламентацията на икономическия живот в условията на бързопроменяща се среда. Все по-мощното внедряване на съвременните цифрови технологии в областта на производството и в сферата на услу-

¹ Главен асистент, доктор по икономика, катедра „Политическа икономия“, Общикономически факултет, УНСС

гите неизбежно води до трансформации в редица професии като променя изискванията към ключовите умения и компетенции, които работната сила трябва да притежава, за да бъде конкурентоспособна на пазара на труда в настоящето и особено, в обозримо бъдеще. В това отношение централно място заема въпросът за състоянието, подходите и начините за повишаване на цифровите умения и компетенции на човешкия капитал и свързаната с това роля на образователната инфраструктура, която да осигури условията и възможностите за тяхното предоставяне и придобиване (ИСС, 2020).

Предвид на индуцираните от дигитализацията предизвикателства, както на европейско, така и на национално ниво, са приети редица документи, отразяващи въвеждането на новите ИКТ и извеждащи на преден план насоките за развитие на обществото и икономиките в условията на дигитална трансформация. Част от тях са Програма „Цифрова Европа“ (2021 – 2027), националният стратегически документ „Цифрова трансформация на България за периода 2020 – 2030 г.“, националната програма „Цифрова България 2025“ и др. Според доклад на Службата на Европейския парламент за парламентарни изследвания (2019) близо 90% от съвременните работни места изискват поне минимално ниво на цифрови умения и все по-сериозен става проблемът с недостига или липсата на цифрово грамотна работна сила. Същевременно голяма част от новосъздаваните работни места изискват и предполагат специализирани цифрови умения. Това са и някои от причините в Националната програма „Цифрова България 2025“ (МТИТС, 2019) като една от приоритетните цели да залегне именно повишаването на цифровите компетентности и умения. За постигането на тази цел се подчертава необходимостта и се предвижда по-настойчиво предприемане на мерки, които са насочени преимуществено към:

- модернизиране на училищното и висшето образование в областта на информационните и комуникационните технологии;
- подобряване на качествените характеристики на работната сила в контекста на информационните и комуникационните технологии;
- увеличаване на висококвалифицираните специалисти в областта на ИКТ.

В този контекст се очертават и основната цел и задачите на настоящето изследване – да се анализират състоянието и съвкупност от основни проблеми и да се изведат на тяхна база възможностите за достигане на поставената в Националната програма „Цифрова България 2025“ приоритетна цел за повишаване на цифровите компетентности, в трите ѝ основни направления.

При открояване на проявилите се тенденции се съпоставят особеностите в динамиката на подбрана съвкупност от показатели в България и Европейския съюз (като цяло) през периода 2007 – 2019 г.

В изследването се прилагат методите и средствата на емпиричния дескриптивен и сравнителния анализ.

Модернизиране на училищното и висшето образование в областта на информационните и комуникационните технологии

В своя статия Карл Фрей и Майкъл Озбърн дефинират 20 век като „векът на надпреварата между технологиите и образованието“ (Frey, Osborne, 2013, p. 10) и това важи с още по-голяма сила и за 21 век. С оглед на това по отношение на модернизирането на училищното и висшето образование в областта на информационните и комуникационните технологии се работи усилено на европейско и национално ниво в посока реформиране на образователната система с цел подобряване на цифровите умения на учащите се. Отправно значение се придава на ясно поставения през 2017 г. от Европейската комисия проблем за необходимостта от системи за обучение и образование, които да са съобразени с настоящата цифрова ера, на разработения и утвърден специален План за действие в областта на цифровото образование 2021 – 2027 г. (Европейска комисия, 2020), в който се очертават приоритетните области и действия в тази насока. В тях се включват разработването на висококачествено образователно съдържание, извеждането на цифровата компетентност като основно умение за всички преподаватели и служители, участващи в процеса на обучение, осигуряване на достъп на всички до цифрово образование чрез инвестиции в сферата на свързаността и изграждането на умения, осигуряване на основни и надграждащи цифрови умения за учащите се и др. Засилващата се роля на образователната система се подчертава, защото цифровите умения се изискват в практиката вече наравно, а в повечето случаи и с предимство пред математическата и езиковата грамотност на заетите лица. Инвестирането в цифрови умения на всеки човек през целия му живот придобива нарастваща значимост предвид на динамизирането на цифровата трансформация, по-бързия напредък на новите технологии, все по-дълбокото проникване на цифровите технологии в обществото и икономиката през последните няколко години.

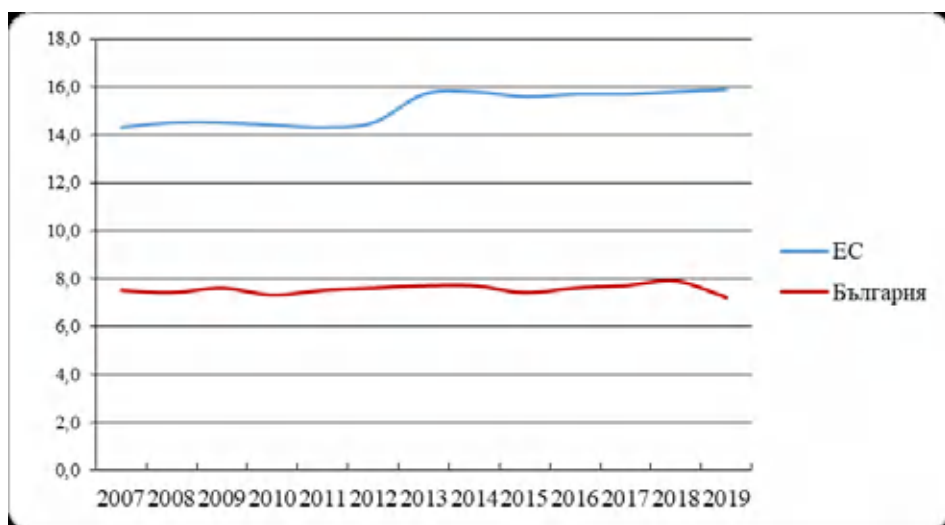
Направените в България стъпки в тази насока включват въвеждането от учебната 2018 – 2019 г. в началното образование на компютърно моделиране, а в средното образование – на повече часове, свързани с ИКТ. Във висшето образование акцентът е поставен върху задълбочаване на сътрудничеството между образователните институции и предприятията, както и в привеждане на университетските учебни програми в по-голямо съответствие с потребностите на пазара на труда. И макар тези мерки да изглеждат все още недостатъчни, ефектите от тях ще станат осезаеми и ще могат да бъдат измерени

категорично на по-късен етап, когато сега обучаваните поколения навлязат в пазара на труда. Целта е подобряване на качествените характеристики на работната сила в контекста на информационните и комуникационните технологии, което обаче изисква усилията да се съсредоточат върху изграждане на нов тип специалисти. Сферата на образованието трябва да подготвя кадри, притежаващи интердисциплинарна подготовка, които са наред с това креативни, мобилни, подготвени за овладяване на нови умения, способни на непрекъснато обучение (учене през целия живот) и др. (Василев, 2015, с. 234) Особено важна е ролята на висшето образование, което освен специализацията и способността да се открива и намира необходимата информация, да формира и уменията за овладяване на инструментариум за нейното извличане и най-вече обработка, което в света на големите данни е особено важно. Подобно виждане се изказва и в последното становище на Икономическия и социален съвет на България (ИСС, 2020), като се допълва, че висшето образование трябва да се развива в посока персонализирано обучение чрез свободен избор на „път през курса“, проектно базирано обучение и повече самостоятелна работа и активност на студентите. Документът отбелязва, че е необходима и промяна в методите на оценяване и ролята на преподавателите в образователния процес. В този контекст е необходимо прилагане на подход, ориентиран и към обучение на преподавателите, за разработване и въвеждане на учебни програми и образователни материали, които се подпомагат и прилагат с цифрови средства.

Подобряване на качествените характеристики на работната сила в контекста на информационните и комуникационните технологии

Във връзка с подобряване на качествените характеристики на работната сила в контекста на информационните и комуникационните технологии е необходимо да се интензифицира процесът на организиране на обученията за придобиване на професионална квалификация и ключови компетентности в областта на ИКТ. Особено внимание трябва да бъде отделено на дигиталното неравенство между отделните поколения, участващи на пазара на труда, тъй като то представлява непосредствена заплаха за заетостта. Според приетия през месец юли 2020 г. Национален стратегически документ „Цифрова трансформация на България за периода 2020 – 2030 г.“, трябва да се положат значителни усилия в посока намаляване на различията в компетенциите между отделните възрастови групи по отношение на уменията, свързани с информационните и комуникационните технологии, както и уменията от групата STEM (наука, технология, инженерство и математика). За тази цел е необходимо да се идентифицират групите лица, при които цифровите и

STEM умения са най-ниски, за да бъдат включени в обучения, компенсирани този дефицит, което да подобри пригодността им към изискванията на съвременния пазар на труда. Трябва да бъдат установени стандарти за качество на обучението по „цифрова грамотност“, а работодателите да бъдат стимулирани да осигуряват неформално цифровото обучение на работното място като част от концепцията за „учене през целия живот“. Необходимостта от това е идентифицирана и залегнала в множество документи на национално и интернационално ниво, един от които е докладът „Работа за по-светло бъдеще“ на Глобалната комисия към МОТ относно бъдещето на труда (ILO, 2018). В него е посочено, че осигуряването на ефективни възможности за учене през целия живот за всички е съвместна отговорност, изискваща активното участие и подкрепа на правителствата, работодателите и работниците, както и на образователните институции.

Източник: По данни на Евростат (2021а).

Фигура 1: Дял на възрастните (18-64 г.), участващи в образование и обучение, 2007 – 2019 г.

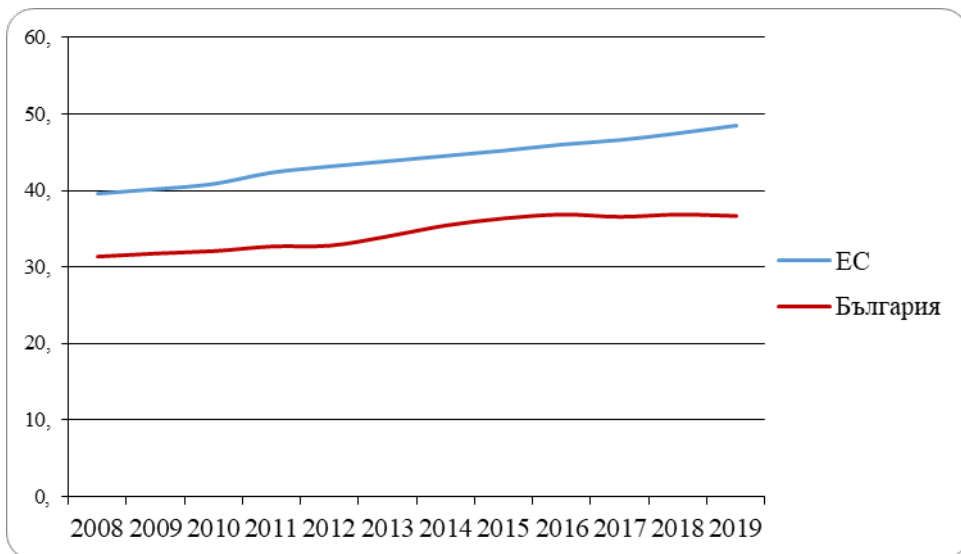
По данни на Евростат делът на възрастното население (18-64 г.) в България, преминало някаква форма на образование или обучение през последните четири седмици преди проучването, за периода 2007 – 2019 г. е нисък (фигура 1). Страната ни показва едно от най-ниските равнища на обучение за възрастни в ЕС, като разликата със средното ниво за ЕС през 2019 г. възлиза на почти 10 процентни пункта.

Според доклад на Европейската комисия (2019) почти всеки седми работодател в ЕС (15%) е на мнение, че част от неговите служители не са напълно компетентни при изпълнението на задачи, свързани с използването на цифрови технологии на работното място. Това доказва еднозначно вече навярната необходимост от постоянно усвършенстване на цифровите умения на работната сила, а на фона на ниското участие на заетите в България в различни обучителни и квалификационни курсове разкрива и огромен потенциал и възможности за развитие и работа в тази насока у нас.

Увеличаване на висококвалифицираните специалисти в областта на ИКТ

Повишаването на квалификацията, обучаването и подготовката на повече специалисти в областта на ИКТ в перспективата на учене през целия живот е част от изпълнението на целта на Националната програма „Цифрова България 2025 г.“ по отношение на повишаване на цифровите компетентности и умения, заедно с увеличаване на броя на младите хора, обучени за професиите в областта на ИКТ.

Като положителна тенденция за страната ни може да бъде отбелязан показваният относително висок интерес към получаване на висше образование. По данни на НСИ само за 2019 г. броят на завършилите висше образование (общо в ОКС „бакалавър“, ОКС „магистър“ и ОНС „доктор“) възлиза на 51 464 души, от които 2084 души са в областта на ИКТ. Сравнително нисък обаче остава относителният дял (процентът) на заетите и завършили висше образование в областта на ИКТ в България – в периода 2008 – 2019 г. той се колебае между 31,4% и 36,8% (фигура 2). Независимо от ясно очертаната възходяща тенденция при сравнение на началната и последната година на периода, са налице отклонения по отделни години, липсва последователно и устойчиво нарастване. Именно поради това тази област е отчетена като съдържаща възможности за допълнително развитие и нуждаеща се от задълбочаване на вниманието и повече стимулиращи мерки.

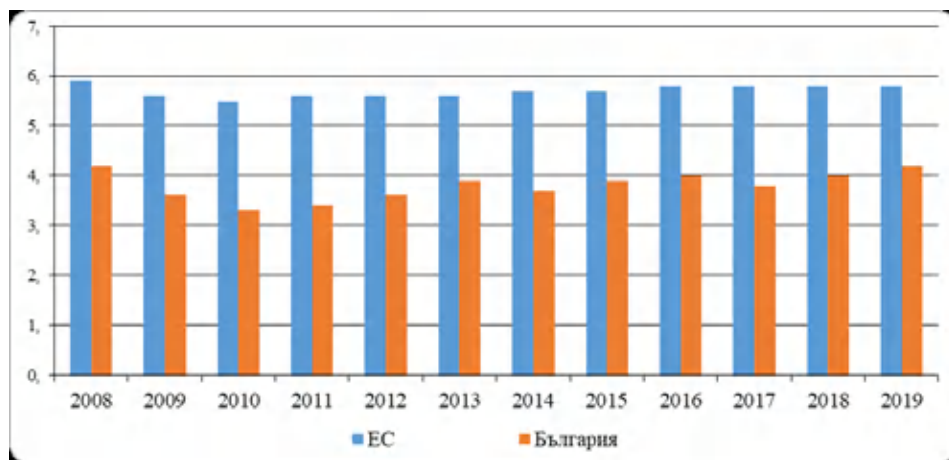
Източник: По данни на Евростат (2021b).

Фигура 2: Завършили висше образование и/или заети в областта на ИКТ в България и ЕС (2008 – 2019 г.)

По-специален акцент трябва да се постави върху още едно изпъкващо напоследък дигитално неравенство на европейско и национално равнище – отнасящо се до изразено изоставане в придобиването на цифрови умения от уязвимите групи и отчасти от момичетата. Като трудно преодолим проблем се очертава проявяваният от момичетата у нас (и в другите страни от ЕС) занижен интерес към изучаване на ИКТ, инженерство и математика. На тази основа съществува риск от засилване в бъдеще на неравенството между половете, засягащо степента на участието им в отделните икономически сфери и дейности и равнището на работните им заплати (които понастоящем са по-високи в ИКТ сектора), както и от загуба на икономически възможности.

Според официалната статистика на НСИ наетите лица в България в сектор „Дейности в областта на информационните технологии и информационни услуги“ бележат значителен ръст и тенденция на непрекъснато покачване през последните години. Техният брой се е увеличил от 22 568 души, заети в този сектор през 2008 г., до 63 115 заети през 2018 г. или нарастването е близо 1,8 пъти. От една страна, това съответства на световните тенденции за бързо разрастване на ИКТ сектора, от друга страна, статистическите данни на Евростат показват трайно изоставане от средното ниво за ЕС в областта на заетостта във високо и средновисокотехнологичните производствени сектори от 2008 г. насам (фигура 3). За 2019 г. относителният

дял на заетите в този сектор за целия ЕС възлиза на 5,8%, докато в страната ни той е по-нисък и възлиза на едва 4,2%. Подобно изоставане се наблюдава и по отношение на интензивните на знание услуги. Разликата в заетостта при тях между България и ЕС възлиза на 10 процентни пункта (за ЕС тя е 40,7% от общата заетост, а за България –съответно 30,7%). И все пак, предвид позитивната тенденция на нарастване и с оглед на бъдещия сравнително добър потенциал за развитие на сектора, има основание за оптимистични очаквания в тази насока.

Източник: По данни на Евростат (2021с).

Фигура 3: Заетост във високо и средновисокотехнологичните производствени сектори като % от общата заетост (2008 – 2019 г.)

От особена важност за развитието на работната сила с оглед на промените, които настъпват вследствие на дигитализацията и иновациите, е и укрепването на капацитета за научни изследвания и иновации. Според европейската статистика заетите в областта на науката и технологиите бележат известен ръст в България през изследвания период, като се увеличават от 512 хил. през 2007 г. до 630 хил. през 2019 г. (таблица 1).

Таблица 1: Заети в областта на науката и технологиите във възрастовата група 25-64 г. (в хил.)

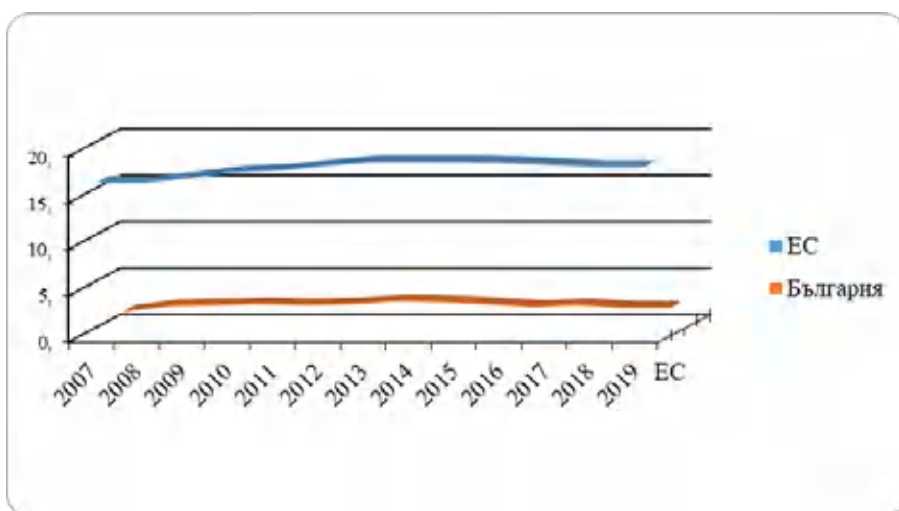
Години	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
България	512	528	529	520	510	509	532	581	607	609	607	614	630

Източник: Данни на Евростат.

Ускоряващ ефект върху заетите в областта на ИКТ дейностите, както и в науката и технологиите, оказват значително изменените условия на труд в последните две години на COVID-19 криза, разширяването на възможностите за използване на различни форми на гъвкава заетост. Някои от техните насоки са организационна гъвкавост, функционална гъвкавост, гъвкавост на заплащането, гъвкавост на работното време, гъвкавост на трудовото време и др. (Standing, 2003) и представляват форми на заетост, различни от традиционната заетост на пълно работно време и безсрочен трудов договор. Относително по-широко прилагани от работодателите са работа на непълно работно време, работа по трудов договор за определен период, работа на работно време с променливи граници и продължителност в рамките на работния ден, седмица, месец, година (Владиминова, Атанасова, 2008, с. 8), както и особено разпространените през последните години и в рамките на настоящата Ковид-19 криза т. нар. „home office“, „изнесени офиси“ или „telecommuting“. При тях извършването на ежедневните работни задължения не е обвързано с конкретно работно място, те биха могли да се изпълняват от различни точки на града, държавата и дори света. Този тип заетост също така дава възможност за усъвършенстване на знанията и компетенциите посредством съчетаване на трудовите задължения и в други области (Колева-Стефанова, 2019, с. 25). Въпреки сериозните предимства, които откриват гъвкавите форми на заетост – като съкращаването на разходи за наем на офис площи, транспорт и паркиране, премахване загубата на време в пътуване към и от работното място, увеличаване на ефективността на служителите, намаляване на разходите на предприятията при кризи и др., те все още будят и известни резерви в работодателите, свързани със затруднената комуникация със служителите и резервите относно тяхната самодисциплина – основно качество при този тип заетост. В Националната стратегия „Цифрова трансформация на България за периода 2020 – 2030 г.“ са отчетени и рисковете за заетите от участието в различните форми на гъвкава заетост по отношение на статута им на заетост, получаването на адекватен доход, социалната защита и покриването на необходимите соци-

ални и здравни плащания, които предстои да бъдат регулирани в рамките на периода на изпълнение на заложените цели в стратегията.

Въпреки това вероятно те представляват част от основните причини този тип форми на заетост в страната ни да остават на трайно ниско равнище, показвайки значително изоставане от ЕС (фигура 4). В периода 2007 – 2019 г. заетостта на непълен работен ден и на временен договор във възрастовата група 20-64 г. се колебае в рамките от 1,4% до 2,5% от общата заетост, докато за целия ЕС тя е в границите 17,3%-19%. Тук обаче трябва да се отбележи, че все още не са прецизирани данните за 2019 г. и липсват данни за 2020 г., както и че голяма част от наличните данни се формират на база заетите в секторите, свързани с ИКТ, и предимно в ИТ сектора, също и в областта на консултантските услуги, преводаческия и медийния сектор и др., като очакванията в световен мащаб са откритата тенденция да продължи.

Източник: По данни на Евростат (2020d).

Фигура 4: Заетост на непълен работен ден и на временен договор като част от общата заетост във възрастовата група 20-64 г. (2007 – 2019 г.)

С голяма вероятност може да се предположи, че вниманието на обществото и правителството в България и другите страни от ЕС ще остане фокусирано върху основополагащите проблеми и предизвикателства, индуцирани от прерасналата в икономическа COVID-19 криза и интензифициращата се цифрова трансформация, и през следващите години.

Заклучение

На основата на извършения анализ на определена съвкупност от проблеми, последици и предизвикателства, свързани с необходимостта от повишаване на цифровите компетентности на заетите, се достигна до някои разноразпосочни изводи и обобщения. По отношение на редица аспекти на анализа и показатели, отнасящи се до цифровите познания и умения, се установи едновременно относително изоставане на България спрямо средното за ЕС, но и слабо изразена тенденция на подобряване през последните няколко години. Това налага общ извод за необходимост от съсредоточаване на усилията върху последващо прилагане на още по-решителни мерки, чрез които да се оползотворят в по-голяма степен наличните добри възможности за постигане на повече ефекти в областта на трите направления на приоритетната цел за цифровите компетентности, заложи в Националната програма „Цифрова България 2025“.

Използвана литература

- Василев, Й. (2015). Особености на университетската образователна среда в информационното общество, Социалните науки и развитието на обществото – теоретични и практически измерения, Международна юбилейна научна конференция – Свищов, Издателство: АИ Ценов. (Vasilev Y., 2015, Osobenosti na universitetskata obrazovatelna sreda v informatsionното obshtestvo, Sotsialnite nauki i razvitiето na obshtestvoto – teoretichni i prakticheski izmerenia, Mezhdunarodna yubileynа nauchna konferentsia – Svishtov, Izdatelstvo: AI Tsenov).
- Владимиорова, К., Атанасова, М. (2008). Гъвкави форми на заетост в малките и средни предприятия: Състояние и възможности за развитие, Годишник на УНСС, 2008. (Vladimirova, K., Atanasova, M., 2008, Gavkavi formi na zаетost v malkite i sredni predpriyatia: Sastoyanie i vazmozhnosti za razvitie, Godishnik na UNSS).
- Европейска комисия. (2020). План за действие в областта на цифровото образование за 2021 – 2027 г., Приспособяване на образованието и обучението към цифровата ера, (Evropeyska komisia, 2020, Plan za deystvie v oblastta na tsifrovoto obrazovanie za 2021 – 2027 g., Prispособyavane na obrazovaniето i obuchenieto kam tsifrovata era), available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0624&format=BG> (accessed 11 February 2021)
- Европейска комисия. (2019). Предложение за съвместен доклад за заетостта от Комисията и Съвета придружаващо Съобщението на Комисията относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2020 г. (Evropeyska

komisia, 2019, Predlozhenie za savmesten doklad za zaetostta ot Komisiyata i Saveta pridruzgavashto Saobshtenieto na Komisiyata относно godishnata strategia za ustoychiv rastezg za 2020 g.), available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019DC0653&from=EN> (accessed 28 January 2021)

Икономически и социален съвет. (2020). Дигитална трансформация в България – предизвикателства и възможности в контекста на дигиталното бъдеще на Европа, становище на ИСС. (Ikonomicheski I sotsialen savet, 2020, Digitalna transformatsia v Bulgaria – predizvikatelstva i vazmozhnosti v konteksta na digitalnoto badeshte na Evropa, stanovishte na ISS), available at: <http://www.esc.bg/bg/news-main/presentations> (accessed 17 February 2021)

Колева-Стефанова, Д. (2019). Необходимостта от гъвкавост и сигурност на българския трудов пазар, Бъдещето на труда, Фондация Фридрих Еберт, с.24-39. (Koleva-Stefanova D., 2019, Neobhodimostta ot gavkavost i sigurnost na balgarskia trudov pazar, Badeshteto na truda, Fondatsia Fridrih Ebert, s. 24-39).

МТИТС. (2019). Национална програма „Цифрова България 2025 г.“ (MTITS, 2019, Natsionalna programa „Tsifrova Bulgaria 2025 g.“), available at: <https://www.mtitc.government.bg/bg/category/85/nacionalna-programa-tsifrova-bulgariya-2025-i-putna-karta-kum-neya-sa-prieti-s-rms-no-730-ot-5-dekemvri-2019-godina> (accessed 11 february 2021)

Национален стратегически документ „Цифрова трансформация на България за периода 2020-2030 г.“, приет с Решение № 493 на Министерския съвет от 21.07.2020 г. (Natsionalen strategicheski dokument „Tsifrova transformatsia na Bulgaria za perioda 2020 – 2030 g.“, priet s Reshenie na Ministerkia save tot 21.07.2020 g.), available at: <http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=1318> (accessed 17 February 2021)

Служба на ЕП за парламентарни изследвания. (2019). Цифрова трансформация, Политиките на ЕС в полза на гражданите, briefing. (Sluzhba na EP za parlamentarni izsledvania, 2019, Tsifrova transformatsia, Politikite na ES v polza na grazhdanite, Briefing), available at: https://what-europe-does-for-me.eu/data/pdf/focus/focus19_bg.pdf (accessed 17 February 2021)

Eurostat. (2021a). Participation rate in education and training (last 4 weeks) by sex and age, online data code: trng_lfs_11, available at http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=trng_lfs_11&lang=en (accessed 15.02.2021)

Eurostat. (2021b). Human resources in science and technology, % of active population aged 25 to 64, online data code: TSC00025, available at <https://>

- ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tsc00025/default/table (accessed 15.02.2021)
- Eurostat. (2021c). Employment in high- and medium-high technology manufacturing and knowledge-intensive services, online data code: SDG_09_20, available at https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_09_20/default/table?lang=en (accessed 15.02.2021)
- Eurostat. (2021d). Part-time employment and temporary contracts – annual data, online data code: LFSI_PT_A, available at https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/LFSI_PT_A/default/table?lang=en (accessed 15.02.2021)
- Frey, C., Osborne, M. (2013). The Future of Employment: How susceptible are jobs to computerisation?, available at: https://www.oxfordmartin.ox.ac.uk/downloads/academic/The_Future_of_Employment.pdf?link=mktw (accessed 17 February 2021)
- ILO. (2018). Work for a brighter future, Global Commission on the Future of Work, Geneva, available at: https://www.ilo.org/global/publications/books/WCMS_662410/lang--en/index.htm (accessed 11 February 2021)
- Standing, G. (2002). Beyond the New Paternalism: Basic Security as Equality, *The Journal of Sociology & Social Welfare*, Vol. 30, Issue 2, Article 19.

THE DIGITAL COMPETENCIES OF THE WORKFORCE – A PRIORITY OF THE NATIONAL PROGRAM “DIGITAL BULGARIA 2025”

Assist. Prof. Elka Syarova, PhD
Department of Political Economy
Faculty of General Economics
University of National and World Economy
e-mail: esyarova@unwe.bg

Abstract

The main goal of the present research is to analyze a certain set of problems and to identify opportunities to achieve the priority goal set in the National Program “Digital Bulgaria 2025” aimed at increasing digital competencies in its three main areas. In particular, the tasks are oriented in solving problems in the field of modernization of ICT education; improving the quality characteristics of the labor force in the context of ICT; increasing the number of highly qualified specialists in the field of ICT in Bulgaria. There

is a comparison within peculiarities in the dynamics of a selected set of indicators in Bulgaria and the European Union (as a whole) in the period 2007 – 2019. It is concluded that there is good potential, which could be triggered to a large extent on the basis of implementation of a set measures in the forthcoming years. The research consists of various methods such as empirical descriptive and comparative analysis.

Key words: digital transformation, labor force, digital competencies and skills

JEL: J01, J21, J24